СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТЭС

2026 V

СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

АГУУЛГА

	ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, дүүргээр	4
I	ЭРҮҮЛ МЭНД	5
II	ТӨСӨВ	10
III	НИЙГМИЙН ДААТГАЛ	15
IV	НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ	18
V	ГЭМТ ХЭРЭГ	21
VI	ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	28
	ЦАГ УУР, АГААРЫН ЧАНАР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ	33

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III, IV, V, VI, VII … г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI … г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

- гүйцэтгэл байхгүй
* урьдчилсан гүйцэтгэл
** дахин их
¹ товчилсон үгийн тайлбар

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

ХҮСНЭГТ 1. НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	2022 I-V	2023 I-V	2024 I-V	2025 I-V	2026 I-V
Шинээр төрсөн хүүхэд		Хүн	13 286 ↓13.1	14 639 ↑10.2	13 110 ↓10.4	12 213 ↓6.8	12 178 ↓0.3
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид		Хүн	149 060 ↑7.1**	10 050 ↓93.3	7 941 ↓21.0	14 392 ↑81.2	11 764 ↓18.3
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг		Тоо	11 573 ↑1.9*	12 004 ↓3.7	12 206 ↑1.7	16 331 ↑33.8	16 985 ↑4.0
Хэрэглээний үнийн индекс, (жилийн өөрчлөлт)		Хувь	2.9 ↑0.5	1.1 ↓1.8	0.7 ↓0.4	0.1 ↓0.6	0.9 ↑0.8
Гадаад валютын нэрлэсэн ханш (сарын дундаж)	Доллар (АНУ)	Төгрөг	3 110 ↑9.1	3 461 ↑11.3	3 381 ↓2.3	3 573 ↑5.7	3 576 ↑0.1
	Юань (БНХАУ)	Төгрөг	464 ↑4.7	495 ↑6.7	467 ↓5.7	495 ↑6.0	525 ↑6.1
	Рубль (ОХУ)	Төгрөг	48 ↑23.1	44 ↓8.3	37 ↓15.9	44 ↑18.9	49 ↑11.4
Нийслэлийн төсвийн орлого		Тэрбум төгрөг	528.9 ↑26.9	740.3 ↑40.0	1 167.3 ↑57.7	1 484.7 ↑27.2	1 589.1 ↑7.0
Нийслэлийн төсвийн зарлага		Тэрбум төгрөг	464.2 ↑9.2	698.0 ↑50.4	1 123.5 ↑61.0	1 711.1 ↑52.3	2 050.2 ↑19.8
Агаарын дундаж температур		^0C	3.4	8.8	13.2	10.9	11.6

** Дахин их

ХҮСНЭГТ 2. НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2025 I-V					2026 I-V				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	357	Баянгол	8 797	Налайх	59	357	Баянгол	8 797	Налайх	59
			Чингэлтэй	1 490	Багануур	47		Чингэлтэй	1 490	Багануур	47
			Сүхбаатар	688	Багахангай	32		Сүхбаатар	688	Багахангай	32
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	15	Багануур	22	Хан-Уул	9	14	Налайх	30	Хан-Уул	9
			Сүхбаатар	16	Баянгол	9		Багахангай	18	Баянгол	6
			Налайх	15	Багахангай	-		Баянзүрх	13	Багануур	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0\000	87	Баянзүрх	85	Сонгино-хайрхан	60	70	Багануур	108	Баянгол	48
			Багануур	81	Налайх	27		Баянзүрх	70	Налайх	34
			Чингэлтэй	71	Багахангай	27		Чингэлтэй	57	Багахангай	7
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	87	Сүхбаатар	118	Багахангай	91	78	Баянзүрх	128	Багахангай	81
			Хан-Уул	115	Багануур	78		Хан-Уул	124	Багануур	60
			Баянзүрх	113	Налайх	26		Чингэлтэй	108	Налайх	24
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	148	Сүхбаатар	247	Сонгино-хайрхан	78	153	Сүхбаатар	256	Налайх	89
			Чингэлтэй	179	Налайх	42		Чингэлтэй	206	Багахангай	63
			Баянгол	168	Багахангай	29		Баянгол	179	Багануур	55

ЭРҮҮЛ МЭНД
2026 оны эхний V сард

	2025 V	2026 V	Өөрчлөлт
Амаржсан эх	2159	2087	3.3% ↓
Шинээр төрсөн хүүхэд	2169	2116	2.4% ↓
Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	2051	1634	20.2% ↓
0-1 насны хүүхдийн эндэгдэл	26	26	
1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл	4	4	

ЭРҮҮЛ МЭНД

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны эхний V сард 1637 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 414 (20.2%) хүнээр буурсан байна.

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны 5 дугаар сарын байдлаар 1637хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 414 (20.2%) хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 11.9 (94.1%) хүнээр буурсан байна. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 73 (4.5%) цусан суулга, 53 (3.2%) улаан эсэргэнэ, 12 (0.7%) гепатит, 217 (13.3%) салхин цэцэг, 4 (0.2%) гахайн хавдар, 17 (1.0%) сальмонеллёз, 6 (0.4%) ёлом, 467 (28.5%) гар хөл, амны өвчин, 142 (8.7%) улаанбурхан, 13 (0.8%) хоолны хордлого, 33 (2.5%) эритема B08.3, 143 (8.7%) тэмбүү, 66 (4.5%) заг хүйтэн, 129 (7.9%) шинээр илэрсэн сүрьеэ, 83 (5.2%) трихомониаз, 60 (3.7%) B34.1 энтеровируст халдвар, 101 (6.2%) бусад халдварт өвчлөгчид тус тус эзэлж байна. Халдварт өвчнийг өмнөх онтой харьцуулахад гепатит 1 (7.7%), салхинцэцэг 116 (34.8%), гахайн хавдар 2 (33.3%), сальмонеллёз 4 (19%), ёлом 9 (60%), улаан бурхан 515 (78.4%), хоолны хордлого 33 (71.7%), эритема B08.3 43 (56.6%), тэмбүү 46 (24.3%), заг хүйтэн 42 (38.9%), трихомониаз 19 (16%), B34.1 Энтеровируст халдвар 17 (22.1%) тус тус буурсан байна. Харин цусан суулга 18 (32.7%), улаан эсэргэнэ 19 (55.9%), ГХА өвчин 391 (6.1 дахин), шинэ илэрсэн сүрьеэ 6 (4.9%) тус тус өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 3. **ДҮҮРЭГТ ГАРСАН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, жил бүрийн эхний V сард**

Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	2024 I-V	2025 I-V	2026 I-V	Өсөлт, бууралт 2026/2025	
					тоо/нэгж	хувь
НИЙТ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН	Бодит тоо	1048	2051	1637	-414	-20.2
Үүнээс цочмог халдварт өвчин	Бодит тоо	630	1435	1108	-327	-22.8
Цусан суулга	Бодит тоо	115	55	73	18	32.7
Улаан эсэргэнэ	Бодит тоо	44	34	53	19	55.9
Менингит	Бодит тоо	0	0	1	1	-
Гепатит	Бодит тоо	10	13	12	-1	-7.7
Салхинцэцэг	Бодит тоо	282	333	217	-116	-34.8
Гахайн хавдар	Бодит тоо	19	6	4	-2	-33.3
Сальмонеллёз	Бодит тоо	20	21	17	-4	-19.0

Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	2024 I-V	2025 I-V	2026 I-V	Өсөлт, бууралт	
					2026/2025	
					тоо/нэгж	хувь
Ёлом	Бодит тоо	9	15	6	-9	-60.0
ГХА өвчин	Бодит тоо	118	76	467	391	6.1**
Улаан бурхан	Бодит тоо	0	657	142	-515	-78.4
Хоолны хордлого	Бодит тоо	12	46	13	-33	-71.7
Эритема В08.3	Бодит тоо	0	76	33	-43	-56.6
Тэмбүү	Бодит тоо	175	189	143	-46	-24.3
Заг хүйтэн	Бодит тоо	20	108	66	-42	-38.9
Шинэ илэрсэн сүрьеэ	Бодит тоо	123	123	129	6	4.9
Трихомониаз	Бодит тоо	100	119	100	-19	-16.0
В34.1 Энтеровирүст халдвар	Бодит тоо	0	77	60	-17	-22.1
Бусад халдварт өвчин	Бодит тоо	1	103	101	-2	-1.9

**дахин их

ЗУРАГ 1. ХАЛДВАРТ ӨВЧНИЙ ГАРАЛТ, ТӨРЛӨӨР

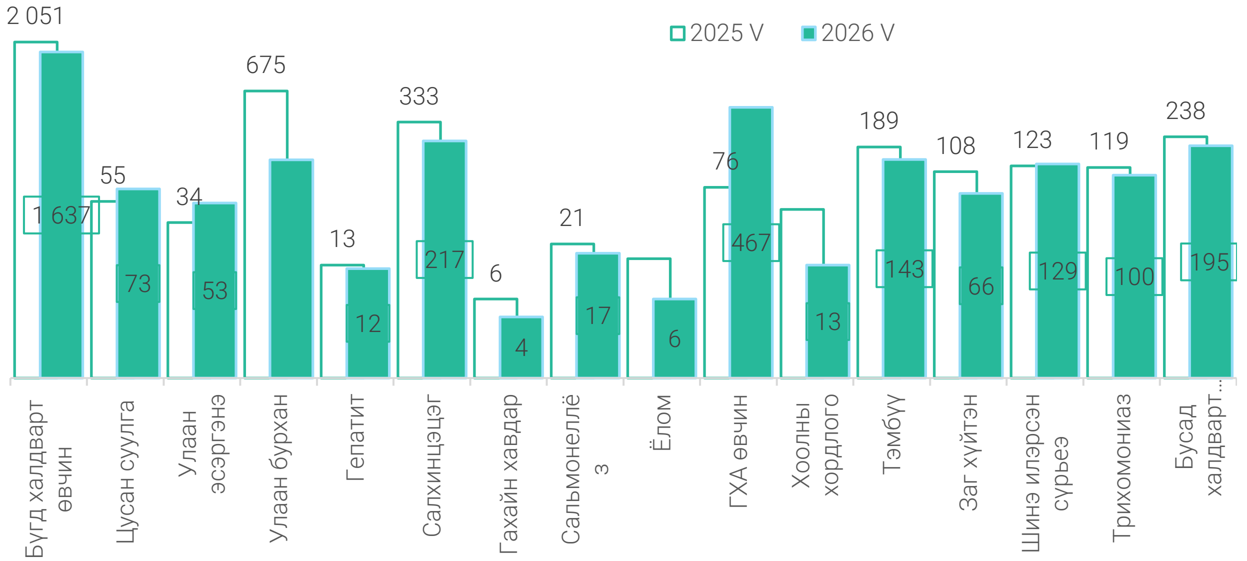

2026 оны 5 дугээр сарын байдлаар 2087 эхээс 2116 хүүхэд мэндэлсэн байна. Өнгөрсөн оны мөн үед 2159 эхээс 2169 хүүхэд мэндэлж байжээ. Тайлант хугацаанд 0-1 насны хүүхдийн эндэгдэл 26 гарсан нь өмнөх оны мөн үетэй адил байна. 1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл 4 гарсан нь өмнөх оны мөн үетэй адил байна.

ХҮСНЭГТ 4. ТӨРСӨН ХҮҮХЭД, ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ, жил бүрийн эхний V сард

Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Эхний улирал			Зөрүү	
		2024 I-V	2025 I-V	2026 I-V	Тоо	Хувь
Амаржсан эхийн тоо	тоо	2392	2159	2087	-72	-3.3
Амьд төрсөн хүүхэд	тоо	2400	2169	2116	-53	-2.4
Нийт нас баралт	тоо	737	699	680	-19	-2.7
0-1 насны хүүхдийн эндэгдэл	тоо	29	26	26	0	0.0
1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл	тоо	6	4	4	0	0.0
Төрөхийн улмаас эндсэн эх	тоо	2	0	1	1	

Эмнэлгийн байгууллагууд 2026 оны 5 дугаар сарын байдлаар 544483 хүн үзлэг хийсний 212176 (38.9%) нь урьдчилан сэргийлэх, 134843 (24.8%) нь гэрийн үзлэг байна.

Тайлант хугацаанд 167 эх шинээр жирэмсний хяналтад орсноос 8 (4,8%) нь цус багадалттай, 3 (1.8%) тэмбүү өвчлөл эерэг гарсан байна. Шинээр хяналтанд орсон жирэмсэн эхчүүдийн 162 (97.0%) нь жирэмсний эхний 3 сартайдаа хяналтад орсон байна. 2026 оны 5 дугээр сарын байдлаар артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 66054 хүн хамрагдсанаас 39693 (60.1%) эмэгтэйчүүд байна. Үүнээс давтан үзлэгт 1478 (2.2%) нь хамрагдсан байна. Чихрийн шижин хэв шинж 2-ын эрт илрүүлгийн үзлэгт 41925 хүн хамрагдсанаас 24589 (58.6%) нь эмэгтэйчүүд байна. Тайлант хугацаанд эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдсан нийт хүний 14594 (56.9%) нь артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт, 9488 (37.0%) нь чихрийн шижин хэв шинж 2-ын эрт илрүүлгийн үзлэгт, 1538 (6.1%) нь элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэгийн үзлэгт тус тус хамрагдсан байна.

Тайлант хугацаанд 0-5 насны 15568 хүүхдийн өсөлтийн үндсэн үзүүлэлтийг шалгахад 0-5 насны хүүхдүүдийн 19 (0.1%) нь туранхай, 18 (0.1%) нь тураалтай, 10 (0.06%) нь өсөлтийн хоцрогдолтой хүүхэд байсан байна. Амбулатороор үйлчлүүлсэн 0-5 насны 10329 хүүхэд А амин дэм, 6540 хүүхэд Д амин дэм тус тус уусан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Амьд төрөлт:
Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байсан зэргийг (хүй эсвэл

эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.

Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох):

Тухайн жилд 0-28 хоногтой эндсэн хүүдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эхийн эндэгдлийн харьцаа (100000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд эндсэн эхийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эндсэн эх: Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэнийг хамруулна.

Эх үүсвэр: Сонгинохайрхан дүүргийн Эрүүл мэндийн төв

ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ
2026 оны V сар, тэрбум төгрөг

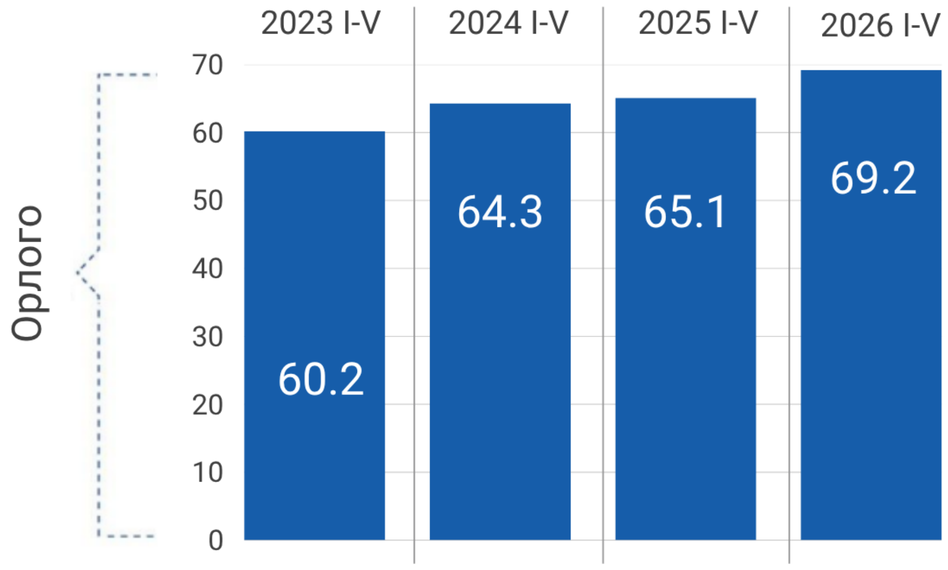

Төсвийн орлогын бүтэц

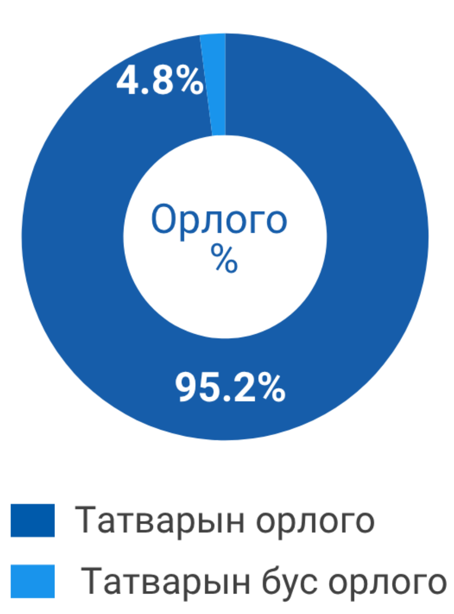

Татварын орлогын бүтэц

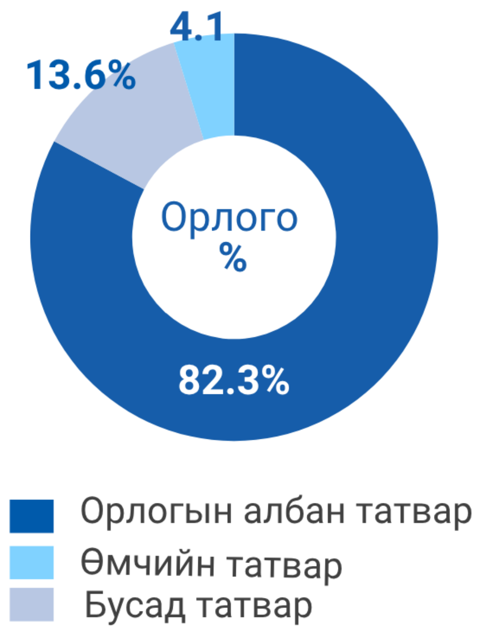

ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ

Төсвийн орлогын гүйцэтгэл өмнөх оны мөн үеэс 6.3 хувиар өссөн байна.

Дүүргийн нийт орлого, тусламжийн хэмжээ 2026 оны V сард 69216.7 (77.1%) сая төгрөгт хүрч төлөвлөснөөс 20581.8 (22.9%) сая төгрөгөөр дутуу бүрдсэн бол өмнөх оны мөн үеэс 4116.3 (6.3%) сая төгрөгөөр өссөн байна. Төсвийн нийт орлогын гүйцэтгэлийн 65859.7 (95.2%) сая төгрөгийг татварын орлого, 3357.0 (5.1%) сая төгрөгийг татварын бус орлого бүрдүүлжээ. Нийт татварын орлогод 54258.0 (82.4%) сая төгрөгийг орлогын албан татвар, 2726.0 (4.1%) сая төгрөгийг өмчийн татвар, 6055.0 (9.2%) сая төгрөгийг газрын төлбөр, 2820.7 (4.3%) сая төгрөгийг бусад төлбөр хураамж тус тус эзэлж байна. Тайлант оны татварын орлогын дүн өмнөх оны V сараас 2549.2 сая төгрөгөөр буюу 4.0 хувиар өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 5. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, 2026 ОНЫ ЭХНИЙ V САРД

Үзүүлэлт	Төсвийн орлого/сая.төг/				Өөрчлөлт Хувь
	2025 I-V		2026 I-V		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	78 075.7	65 100.4	89 798.5	69 216.7	-22.9
1. Татварын орлого	74 293.4	63 310.5	87 132.4	65 859.7	4.0
1.1 Орлогын албан татвар	60 803.1	51 904.6	72 806.3	54 258.0	4.5
1.1.1Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	34 206.6	32 562.6	44 292.5	37 831.8	16.2
1.1.2 Үйл ажиллагааны орлого	3 750.0	3 362.5	4 745.2	3 902.8	16.1
1.1.3. Хөрөнгийн орлого	5 375.0	4 043.4	6 126.7	3 203.9	-20.8
1.1.4. Хөрөнгө борлуулсны орлого	3 200.0	2 810.6	4 694.2	5 485.5	95.2
1.1.5. Хувь хүнээс суутгасан ОАТ	14 271.5	9 125.5	12 947.7	3 834.0	-58.0
1.2. Өмчийн татвар	1 777.1	2 502.0	3 839.7	2 726.0	9.0
1.2.1. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1 750.0	2 468.7	3 808.1	2 693.6	9.1
1.2.2. Бууны албан татвар	22.0	23.8	21.6	20.9	-12.2
1.2.3. Малын тоо толгойн албан татвар	5.,1	9.5	10.0	11.5	21.1
1.3. Газрын төлбөр	8 124.9	5 869.1	6 972.0	6 055.0	3.2
1.3.1. Газрын төлбөр	8 124.9	5 869.1	6 972.0	6 055.0	3.2
1.4. Дотоодын бараа үйлчилгээний татвар	23.2	11.6	25.6	0.3	-97.4
1.4.1. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	23.2	11.6	25.6	0.3	-97.4
1.5. Бусад нийтлэг төлбөр хураамж	3 565.1	3 023.2	3 488.9	2 820.4	-6.7
1.5.1. Улсын тэмдэгтийн хураамж	1 074.3	170.3	185.4	182.9	7.4

Үзүүлэлт	Төсвийн орлого/сая.төг/				Өөрчлөлт Хувь
	2025 I-V		2026 I-V		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
1.5.2. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2 486.9	2 841.4	3 296.4	2 628.2	-7.5
1.5.3 Ус рашаан ашигласны төлбөр	3.9	11.5	7.1	9.3	-19.1
2.Татварын бус орлого	3 782.3	1 789.9	2 665.8	3 357.0	87.6
2.1. Хүү, торгуулийн орлого	1 144.8	733.3	778.7	1 656.0	125.8
2.2. Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /үндсэн/	98.0	77.9	207.1	78.9	1.3
2.3. Бусад орлого	2 539.5	978.7	1 680.0	1 622.1	65.7

Мэдээллийн эх үүсвэр: Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

ЗУРАГ 2. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

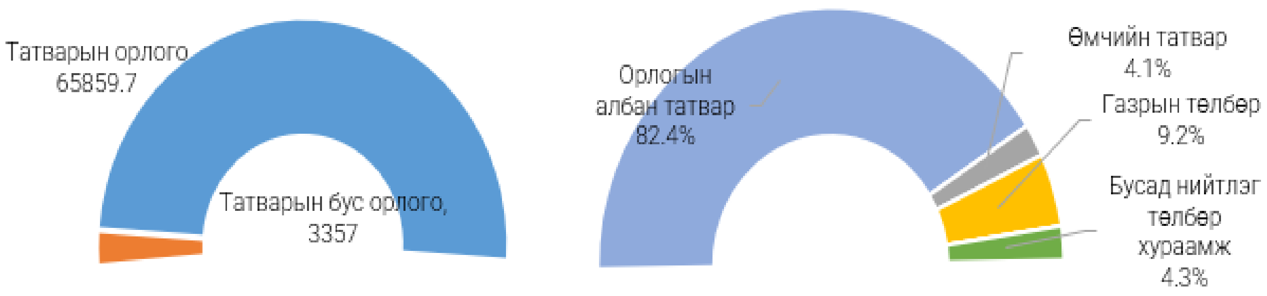

ХҮСНЭГТ 6. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, 2026 ОНЫ ЭХНИЙ V САРД

Төсвийн орлого				Үүнээс:					
				Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Бүгд	Биелэлт %	Зөрүү сая.төг	Бүгд	Биелэлт %	Зөрүү сая.т	Бүгд	Биелэлт %	Зөрүү сая.т
Дүн	69 216.7	77.1	-20 581.8	65 859.7	75.6	-21 272.7	3 357.0	1.3*	691.2

ХҮСНЭГТ 7. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, 2026 ОНЫ ЭХНИЙ V САРД

Үзүүлэлт	Батлагдсан төсөв жилээр	Төсвийн зарлага/сая.төг/ 2026 I-V		Хувь
		Төсөв	Гүйцэтгэл	
НИЙТ ЗАРЛАГА	223 048.1	82 482.9	67 679.2	82.1
Урсгал зардал	174 097.2	75 794.1	60 722.8	80.1

Үзүүлэлт	Батлагдсан төсөв жилээр	Төсвийн зарлага/сая.төг/ 2026 I-V		Хувь
		Төсөв	Гүйцэтгэл	
Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	160 406.4	70 102.9	55 126.6	78.6
Урсгал шилжүүлэг	13 690.8	5 691.2	5 596.2	98.3
Хөрөнгийн зардал	48 950.9	6 688.8	6 956.4	104.0

Мэдээллийн эх үүсвэр: Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

Дүүргийн оны эхний V сарын төсөвт зардал 82482.9 сая төгрөг бөгөөд нийт батлагдсан төсвийн 37.0%-ийг эзэлж байна. Үүнээс 82.1 хувь буюу 67679.2 сая төгрөгийг зарцуулжээ. Энэ сарын зарцуулсан зардлын 89.7 хувийг урсгал шилжүүлгийн зардал, 10.3 хувийг хөрөнгийн зардалд зарцуулжээ.

ЗУРАГ 3. ТӨСВИЙН ОРЛОГО, САРЫН ГҮЙЦЭТГЭЛЭЭР

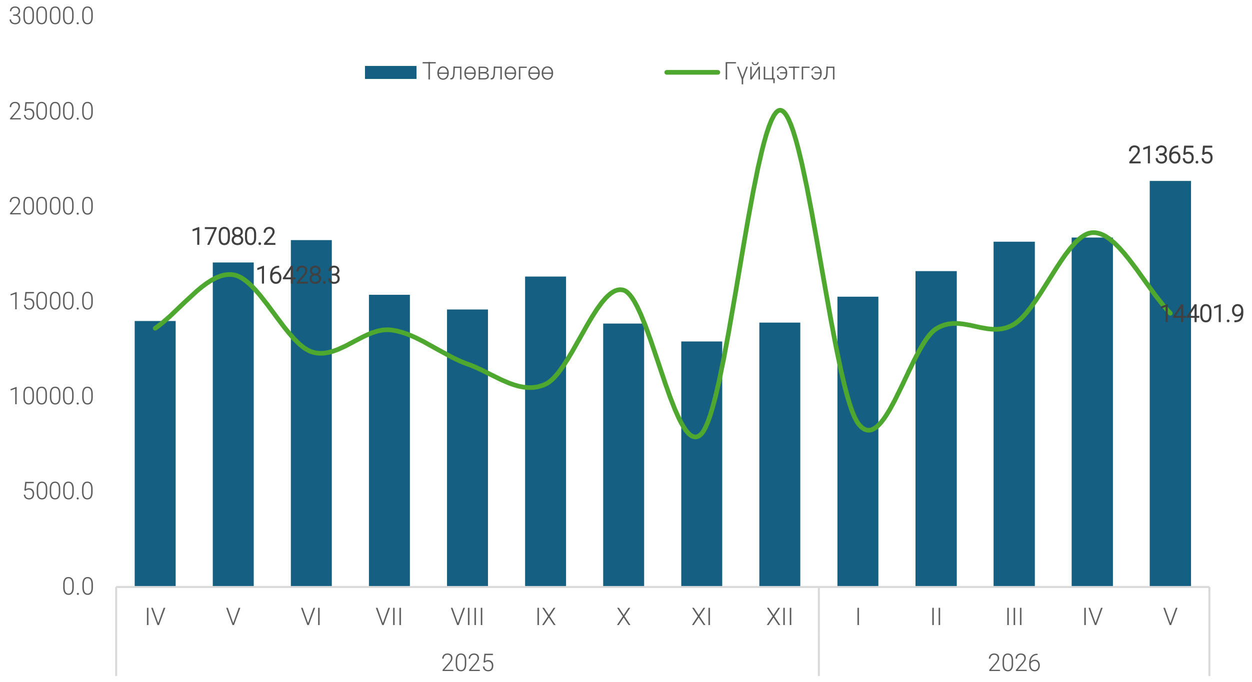

Энэ оны V сард төсвийн орлогын төлөвлөгөө 21365.5 сая төгрөг, гүйцэтгэл 14401.9 сая төгрөгт хүрч гүйцэтгэл 67.4 хувь биелсэн байна. Энэ оны V сард төсвийн орлогын төлөвлөгөө 4285.3 сая төгрөгөөр өссөн бол гүйцэтгэл 2026.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

ЗУРАГ 4. **ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, ОНЫ ЭХНИЙ V САРААР**

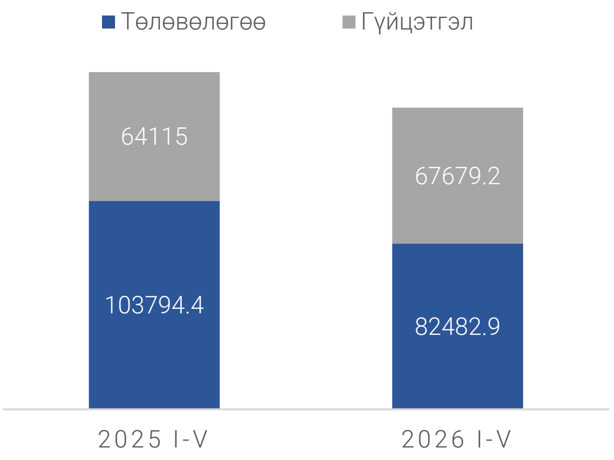

2026 оны эхний V сарын төсвийн төлөвлөсөн зардал өмнөх оны мөнх үеэс 21311.5 (20.5%) сая төгрөгөөр буурсан бол гүйцэтгэл 3564.2 (5.6%) сая төгрөгөөр өссөн байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Татварын орлого:
Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамжаас бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагын ангилал:
Урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, эргэн төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл гэж ангилна.

Урсгал зардал:
Бараа, ажил, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Татварын бус орлого:
Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Улсын төсөв:
Улсын Их Хурлаас батлан Засгийн газар бүрдүүлж зарцуулах төсөв юм.

Төсвийн орлого
Тогтворжуулалтын сан, ирээдүйн өв сан, хуримтлалын сан болон тэнцүүэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын төлөвлөгөө оны эхний V сард 98.2%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн нийт орлогын төлөвлөгөө 2026 оны эхний V сард 107.4 тэрбум, гүйцэтгэл 105.5 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Үүний 83.4%-ийг тэтгэврийн даатгал, 8.9%-ийг тэтгэмийн даатгал, 4.7%-ийг ҮОМШӨ-ний даатгал, 3.0%-ийг ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 8. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, 2026 ОНЫ ЭХНИЙ V САРД

Үзүүлэлт	2026 I-V	
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
	сая төгрөг	
Нийт орлого	107 398.5	105 496.1
Тэтгэврийн даатгалын сан	88 749.0	87 965.3
Тэтгэмжийн даатгалын сан	9 516.8	9 389.7
ҮОМШӨ[1]-ний даатгалын сан	5 839.5	4 957.0
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	3 293.3	3 184.0

[1]-Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалгаалах өвчин

ЗУРАГ 5 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ХУВИАР

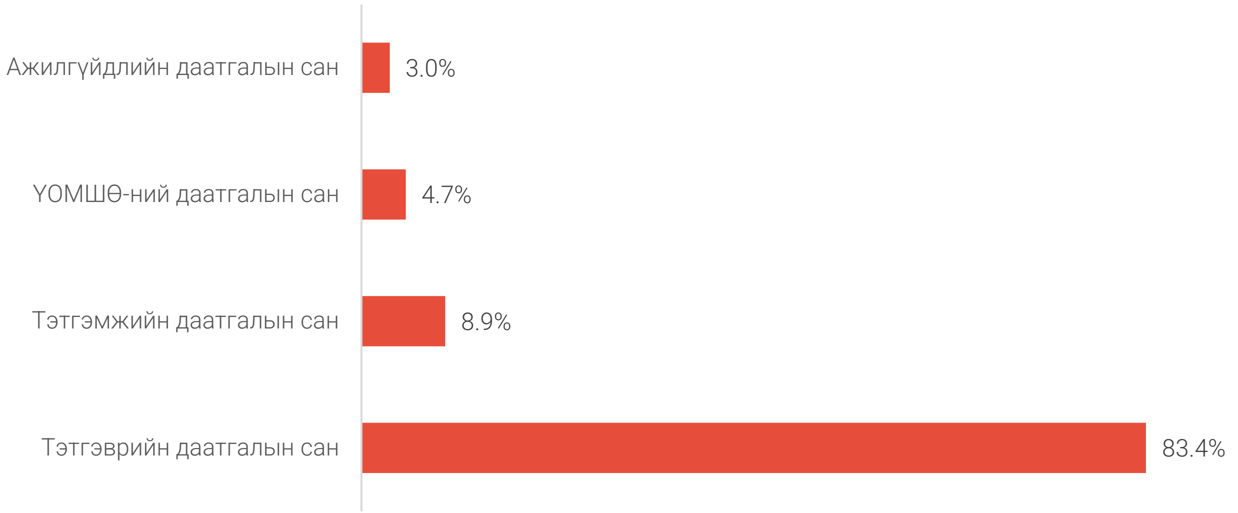

Нийгмийн даатгалын сангаас 2026 оны V сард 199.9 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг 53457 хүнд олгожээ. Үүний 176.1 (88.1%) тэрбум төгрөгийг тэтгэврийн даатгалын сангаас, 10.8 (5.4%) тэрбум төгрөгийг тэтгэмжийн даатгалын сангаас, 1.2 (0.6%) тэрбум төгрөгийг ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас, 11.8 (5.9%) сая төгрөгийг ажилгүйдлийн даатгалын сангаас тус тус олгосон байна. Тэтгэврийн даатгалын сангийн 79.0%-ийг өндөр насны тэтгэвэр, 9.1%-ийг хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэвэр, 3.1%-ийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр, 8.9%-ийг цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр болон бусад зардал эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 9. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ЗАРЛАГА, ОНЫ ЭХНИЙ V САРД

№	Үзүүлэлт	Тэтгэвэр,тэтгэмж авагчдын тоо	2026 I-V	
			Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
			Өссөн дүнгээр, сая.төг	
	НД сангийн нийт зарлага	54 714	247 498.9	248 150.4
1	Тэтгэврийн даатгалын сан	46 932	219 552.0	220 393.1
	1.1. Өндөр насны тэтгэвэр	36 886	173 884.8	174 125.2
	1.2.Хөдөлмөрийн чадвар алдсны тэтгэвэр	5 673	19 731.0	19 959.0
	1.3.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	1 868	6 493.2	6 748.8
	1.4.Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр	2 521	19 417.0	19 545.8
	1.5.Бусад зардал	-	25.9	14.2
2	Тэтгэмжийн даатгалын сан	5 070	13 298.4	13 214.6
	2.1.ХЧТА тэтгэмж	2 476	1 268.2	1 317.9
	2.2.Жирэмсний болон амаржсаны	2 004	9 538.4	10 035.5
	2.3.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлд олгох 2.4.тэтгэмж	590	2 205.9	1 770.0
	2.5.Бусад зардал	-	285.8	91.3
3	ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	289	1 614.3	1 497.7
	3.1.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	212	1 257.7	1 156.2
	3.2.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	36	185.1	217.6
	3.3.ҮОМШӨ тэтгэмж	41	86.1	93.4
	3.4.ҮОМШӨ сувилллын зардал	3	6.3	0.3
	3.5.Бусад зардал	-	79.1	30.3
4	Ажилгүйдлийн даатгалын сан	2423	13 034.2	13 045.0
	4.1.Ажилгүйдлийн тэтгэмж	2423	13 034.1	13 044.9
	4.2.Бусад зардал	-	0.2	0.1

Мэдээллийн эх үүсвэр: Сонгинохайрхан дүүргийн Нийгмийн даатгалын газар

ЗУРАГ 6. **ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ АВАГЧДЫН ТОО, ОНЫ ЭХНИЙ V САРД**

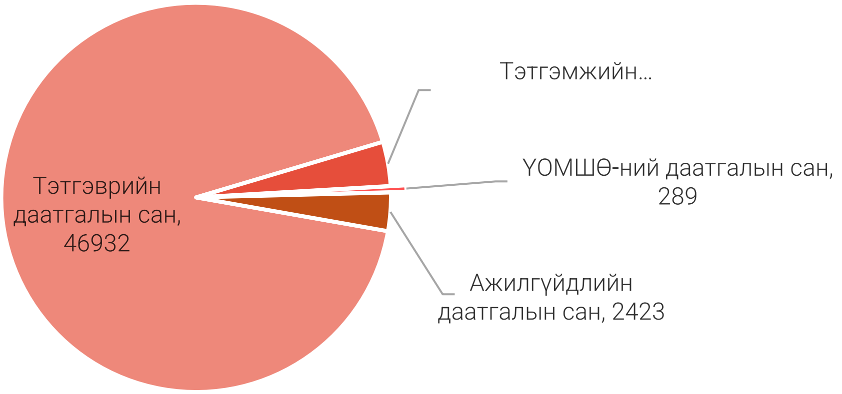

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нийгмийн даатгал:
Иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын сан:
Ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.

Даатгуулагч:
Хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг хэлнэ.

Тэтгэвэр:
Даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл, нас барахад нь түүний асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүнд нийгмийн даатгалын сангаас сар бүр олгох мөнгөн олговор юм.

Тэтгэмж:
Хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдах, жирэмсний, амаржсаны чөлөө эдлэх, ажилгүй болох тохиолдолд даатгуулагч өөрт нь, даатгуулагч нас барах тохиолдолд гэр бүлд нь хууль заасан болзол, нөхцөлийн дагуу нийгмийн даатгалын сангаас тодорхой хугацаанд буюу нэг удаа олгох мөнгөн олговор байна. Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ

Сонгинохайрхан дүүрэгт нийгмийн халамжийн зардал 2026 оны эхний 5 сард 843 732 иргэнд 117 242.6 сая төгрөг олгогдсон байна.

Нийгмийн халамж нь орлого багатай, хүүхэд, өндөр настан, хөгжлийн бэршээлтэй иргэн зэрэг зорилтот бүлэгт чиглэсэн төрөөс иргэдээ дэмжих арга хэрэгсэл юм.

Сонгинохайрхан дүүргийн нийгмийн халамжийн сангаас 2026 оны эхний 5 сард 843.7 мянган хүнд 117242.6 сая төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламж олгогдсон байна.

ХҮСНЭГТ 10. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САНГИЙН ЗАРДАЛ, төрлөөр, 2026 оны эхний 5 сард

Үзүүлэлт	2026 V		Нийт халамжийн санд эзлэх хувь
	Хүн	Гүйцэтгэл	
	Тоо	Сая төгрөг	
Нийт	**843 427**	**117 199.8**	**100**
Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр	33 098	15 200.2	13.0
Асаргааны тэтгэмж	33 900	11 584.1	9.9
Эх, эцэг, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж	58 201	3 666.4	3.1
Алдар цолтой ахмад настанд олгох хөнгөлөлт, тусламж	22	8 804.0	7.5
Хүүхдийн мөнгө	664 010	65 882.6	56.2
Онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж	40	48.0	0.04
Амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	6 744	3 468.3	2.96
Ахмад настны хөнгөлөлт, тусламж	3 904	1 021.3	0.9
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламж	1 795	420.2	0.4
Алдарт эхийн одон	23 478	5 623.8	4.8
Насны хишиг	18 235	1 480.9	1.3

Олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламжийн 65 882.6 (56.2%) сая төгрөгийг хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж, 15200.2 (13.0%) сая төгрөгийг нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, 11584.1 (9.9%) сая төгрөгийг асаргааны тэтгэмж, 8804 (7.5) сая төгрөгийг алдар цолтой ахмад настанд олгох хөнгөлөлт, тусламж, 5623.8 (4.8%) сая төгрөгийг алдарт эхийн одонгийн тэтгэмж, 3666.4 (3.1%) сая төгрөгийг эх, эцэг, олон хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж, 3468.3 (2.96%) сая төгрөгийг амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж, 1480.9 (1.3%) сая төгрөгийг насны хишгийн тэтгэмж, үлдсэн 1489.5 (1.34%) сая төгрөгийг онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж, ахмад настны хөнгөлөлт, тусламж, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламж тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 11. **АХМАД НАСТНЫ ТЭТГЭМЖ, ХӨНГӨЛӨЛТ, төрлөөр, 2026 оны эхний 5 сард**

Үзүүлэлт	2026 V		Нийт ахмад настны тэтгэмж, хөнгөлөлтөнд эзлэх хувь
	Хүн	Гүйцэтгэл	
	Тоо	Сая төгрөг	
Нийт	**3 904**	**1 021.3**	**100**
Оршуулгын тэтгэмж	22	49.0	4.8
Амралт, сувилал	1 227	318.9	31.2
Рашаан сувилал	1 014	357.3	35.0
Протез	1 410	185.6	18.2
Ортопед, тусгай хэрэгсэл	231	110.5	10.8

Ахмад настны тэтгэмж, хөнгөлөлтийн 357.3 (35.0%) сая төгрөгийг рашаан сувилалд амрах хөнгөлөлт, 318.9 (31.2%) сая төгрөгийг амралт сувилал, 185.6 (18.2) сая төгрөгийг протез /Сүүж-түнхний үе, өвдөгний үе, сүүж-түнх, дунд чөмөг, шилбэ, шилбэний түгжээт хадаас, өвдөгний тулгууртай шилбэний, тавхай, тавхайн урд хэсэг, мөр, бугалга, тохой, шуу, сарвуу, хуруу, хиймэл шүд, эрүү, зүрхний хиймэл хавхлага, гавлын титан бүрхэвч, дунд чихний титан, шилэн нүд, хуванцар нүд, нүдний болор, нүдний уян болор зэргийг суулгах/-ийн хөнгөлөлт, 110.5 (10.8%) сая төгрөгийг ортопед, тусгай хэрэгслийн хөнгөлөлт, хөнгөлөлт, 49 (4.8%) сая төгрөгийг оршуулгын тэтгэмж, тус тус эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 12. **ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭНИЙ ХӨНГӨЛӨЛ, ТУСЛАМЖ, төрлөөр, 2026 оны эхний 5 сард**

Үзүүлэлт	2026 V		Нийт хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламжинд эзлэх хувь
	Хүн	Гүйцэтгэл	
	Тоо	Сая төгрөг	
Нийт	**2 036**	**420.2**	**100**
Оршуулгын тэтгэмж	64	196.0	46.6
Харилцаа, холбооны зардал	1 237	26.0	6.2
Рашаан сувилал	53	19.9	4.7
Цэцэрлэг, сургуулийн унааны хөнгөлөлт	45	9.0	2.1
Ортопед, тусгай хэрэгсэл	215	138.3	32.9
Протез	104	20.4	4.8
Түлш, орон сууцны үнийн хөнгөлөлт	77	10.8	2.6

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөнгөлөлт, тусламжийн 196.0 (46.6%) сая төгрөгийг оршуулгын тусламж, 138.3 (32.9%) сая төгрөгийг ортопед, тусгай хэрэгслийн хөнгөлөлт, 26.0 (6.2%) сая төгрөгийг харилцаа, холбооны зардал, 20.4 (4.8%) сая төгрөгийг протез /Сүүж-түнхний үе, өвдөгний үе, сүүж-түнх, дунд чөмөг, шилбэ, шилбэний түгжээт хадаас, өвдөгний тулгууртай шилбэний, тавхай, тавхайн урд хэсэг, мөр, бугалга, тохой, шуу, сарвуу, хуруу, хиймэл шүд, эрүү, зүрхний хиймэл хавхлага, гавлын титан бүрхэвч, дунд чихний титан, шилэн нүд, хуванцар нүд, нүдний болор, нүдний уян болор зэргийг суулгах/-ийн хөнгөлөлт, 19.9 (4.7%) сая төгрөгийг рашаан сувиллын хөнгөлөлт, 10.8 (2.6%) сая төгрөгийг түлш, орон сууцны үнийн хөнгөлөлт, 9 (2.1%) сая төгрөгийг цэцэрлэг сургуулийн унааны хөнгөлөлт тус тус эзэлж байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нийгмийн халамж: Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

Байнгын асаргаа шаардлагатай иргэн: Бусдын туслалцаагүйгээр өдөр тутмын үйлдлээ бие даан гүйцэтгэх чадваргүй, эсхүл оюуны хөгжлийн бэрхшээлтэй, сэтгэцийн хүнд хэлбэрийн эмгэгтэй хүнийг хэлнэ.

Бүтэн өнчин хүүхэд: Эцэг, эх нь тогтоогдоогүй, эсхүл эцэг, эх нь хоёул нас барсан, сураггүй алга болсон, эрх зүйн чадамжгүй, эцэг, эх байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, түүнчлэн эцэг тодорхойгүйн улмаас эхтэйгээ амьдарч байгаад эх нь нас барсан, гэр бүл салсны улмаас асрамждаа авсан эх/эцэг/ нь нас барсан 18 хүртэлх насны хүүхдийг хэлнэ.

Өрх толгойлсон эх /эцэг/: Нөхөр, эхнэрийн аль нэг нь нас барсан, эсхүл сураггүй алга болсон нь шүүхээр тогтоогдсон, гэрлэлтээ цуцлуулсан, эцэг, эх байх эрхээ шүүхийн шийдвэрээр хязгаарлуулсан, хасуулсан бол тухайн шийдвэр хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, гэрлэж байгаагүй боловч төрүүлсэн болон үрчлэн авсан хүүхэдтэй ганц бие эх /эцэг/-ийг хэлнэ.

Төрөлжсөн асрамжийн үйлчилгээ: Асран хамгаалах, харгалзан дэмжих төрөл, садангүй бөгөөд бие даан амьдрах чадваргүй, ганц бие, байнгын эмчилгээ, асаргаа шаардагдах ахмад настан болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, түүнчлэн хүнд нөхцөлд байгаа хүүхдийг байрлуулан хоол, хувцас, эмнэлэг, соёл, ахуй, сэтгэл зүй, асаргаа сувилахуйн үйлчилгээ үзүүлэх, тэдний амьдралын хэвийн нөхцөлийг бүрдүүлэх, хууль ёсны эрх ашгийг нь хууль тогтоомжид заасны дагуу хамгаалах үйл ажиллагаа хэлнэ.

Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ: Иргэн, аж ахуйн нэгж, төр болон төрийн бус байгууллагын оролцоотойгоор өрх, иргэнд дэмжлэг туслалцаа, үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагаа.

Эх үүсвэр:

Дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс

ГЭМТ ХЭРЭГ

2026 оны эхний V сард

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг

2025 V	2026 V
2 248	2 415 ↑ 7.4%

Дүүргээр

Гэмт хэргийн улмаас

Хохирсон хүн	Гэмтсэн хүн	Нас барсан хүн
2 292	465	85

ГЭМТ ХЭРЭГ

Сонгинохайрхан дүүрэгт 2026 оны эхний 5 сард 2 415 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 167 (7.4%) хэргээр өссөн байна.

Монгол улсад 2026 оны эхний 5 сард нийт 24742 гэмт хэрэг бүртгэгдсэнээс нийслэлд 16985 (68.6%), дүүрэгт 2415 (9.8%) гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад улсын хэмжээнд 1820 (7.9%), нийслэлийн хэмжээнд 665 (4.0%), дүүргийн хэмжээнд 167 (7.4%) хэргээр тус тус өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 13. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, хэлтсээр, 2026 оны эхний 5 сард

Хэлтэс	2025 V	2026 V	Өөрчлөлт		Нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь
	Тоо		Тоо	Хувь	
Нийт гэмт хэрэг	2 248	2 415	167	7.4	100.0
СХДЦХ-1	1 122	914	-208	-18.5	37.8
СХДЦХ-2	517	828	311	60.2	34.3
СХДЦХ-3	609	673	64	10.5	27.9

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад Цагдаагийн 2 дугээр хэлтэст 311 (60.2%), Цагдаагийн 3 дугаар хэлтэст 64 (10.5%) хэргээр тус тус өссөн бол Цагдаагийн 1 дүгээр хэлтэст 208 (18.5%) хэргээр буурсан зэрэг үзүүлэлттэй байна.

ХҮСНЭГТ 14. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, 2026 оны эхний 5 сард

Төрөл	2025 V	2026 V	Өөрчлөлт		Нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь
	Тоо		Тоо	Хувь	
Нийт гэмт хэрэг	2 248	2 415	167	7.4	100.0
Хүний амьд явах эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	71	65	-6	-8.4	2.7
Хүнийг алах гэмт хэрэг	8	12	4	50.0	0.5
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг	474	410	-64	-13.5	17.0
Гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг	8	4	-4	-50.0	0.2
Хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	27	43	16	59.3	1.8
Хүчиндэх гэмт хэрэг	27	14	-13	-48.1	0.6
Хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	21	2	-19	-90.5	0.1
Хүүхдийн эсрэг гэмт хэрэг	2	2	-	-	0.1
Хулгайлах гэмт хэрэг	532	479	-53	-10.0	19.8
Дээрэмдэх гэмт хэрэг	83	69	-14	-16.9	2.9
Залилах гэмт хэрэг	623	894	271	43.5	37.0
Хөрөнгө завших гэмт хэрэг	37	27	-10	-27.0	1.1
Алдаатай гүйлгээ андуурагдсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, алдуул мал завших гэмт хэрэг	65	68	3	4.6	2.8

Төрөл	2025 V	2026 V	Өөрчлөлт		Нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь
	Тоо		Тоо	Хувь	
Авто тээврийн хэрэгсэл зөвшөөрөлгүй авч явах гэмт хэрэг	15	10	-5	-33.3	0.4
Эд хөрөнгө устгах, гэмтээх гэмт хэрэг	48	51	3	6.25	2.1
Эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг	10	39	29	3.9**	1.6
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	17	33	16	94.1	1.4
Нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг	11	7	-4	-36.4	0.3
Хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг	10	8	-2	-20.0	0.3
Цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	22	47	25	2.1**	1.9
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	137	131	-6	-4.4	5.4

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн гаралтыг төрлөөр нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал хүнийг алах гэмт хэрэг 4 (50%), хүний бэлгийн эрх чөлөө, халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 16 (59.3%), залилах гэмт хэрэг 271 (43.5%), алдаатай гүйлгээ, андуурагдсан илгээмж, гээгдэл эд хөрөнгө, алдуул мал завших гэмт хэрэг 3 (4.6%), эд хөрөнгө устгах, гэмтээх гэмт хэрэг 3 (6.25%), эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэг 29 (3.9**), олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 16 (94.1%), цахим мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 25 (2.1**) хэргээр тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. Харин хүний амьд явахын эсрэг гэмт хэрэг 6 (8.4%), хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 64 (13.5%), гэр бүлийн хүчирхийлэл үйлдэх гэмт хэрэг 4 (50.0%), хүчиндэх гэмт хэрэг 13 (48.1%), хүний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 19 (90.5%), хулгайлах гэмт хэрэг 53 (10.0%), дээрэмдэх гэмт хэрэг 14 (16.9%), хөрөнгө завших гэмт хэрэг 10 (27.0%), авто тээврийн хэрэгсэл зөвшөөрөлгүй авч явах гэмт хэрэг 5 (33.3%), нийтийн албаны ашиг сонирхлын эсрэг гэмт хэрэг 4 (36.4%), хүрээлэн байгаа орчны эсрэг гэмт хэрэг 2 (20.0%), хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 6 (4.4%) тус тус буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

ЗУРАГ 7. ХҮЛЭЭН АВСАН НИЙТ ДУУДЛАГА, төрлөөр, 2026 оны эхний 5 сард

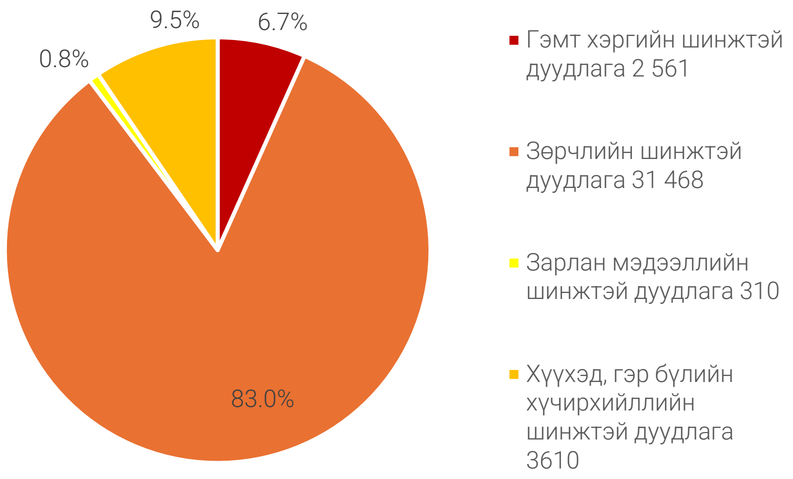

2026 оны эхний 5 сард дүүргийн хэмжээнд нийт 37949 дуудлага, мэдээлэл хүлээн авсан нь өмнөх оны мөн үеэс 1315 (3.5%) нэгжээр өссөн байна.

Өмнөх оны мөн үеэс гэмт хэргийн шинжтэй дуудлага мэдээлэл 299 (13.2%), зөрчлийн шинжтэй дуудлага мэдээлэл 1237 (4.1%) нэгжээр тус тус өссөн.

Хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийллийн шинжтэй дуудлага мэдээлэл 120

(3.2%), зарлан мэдээллийн шинжтэй дуудлага 128 (29.2%) нэгжээр тус тус буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

Үүнээс хүлээн авч шалгасан гомдол, мэдээлэл нийт 13502 байсны 6216 (46.0%) нь гэмт хэргийн шинжтэй, 7287 (54.0%) нь зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3264 (19.4%) гомдол, мэдээллээр буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 15. **ХҮЛЭЭН АВЧ ШАЛГАСАН ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ, 2026 оны эхний 5 сард**

Хүлээн авч, шалгасан гомдол мэдээллийн төрөл	Үүнээс:			
	Гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл		Зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээлэл	
	тоо	хувь	тоо	хувь
Нийт	**6 215**	**100**	**7 287**	**100**
Хэрэг нээсэн	2 038	32.8	3 687	50.6
Татгалзсан	3 478	56.0	3 317	45.5
Шилжүүлсэн	89	1.4	10	0.1
Үлдсэн	610	9.8	273	3.7

Хүлээн авсан гомдол мэдээллийн 93.4 хувийг шийдвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.2 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

ЗУРАГ 8. **ГЭМТ ХЭРГИЙН ИЛРҮҮЛЭЛТ, ангиллаар,хувиар, 2026 оны эхний 5 сард**

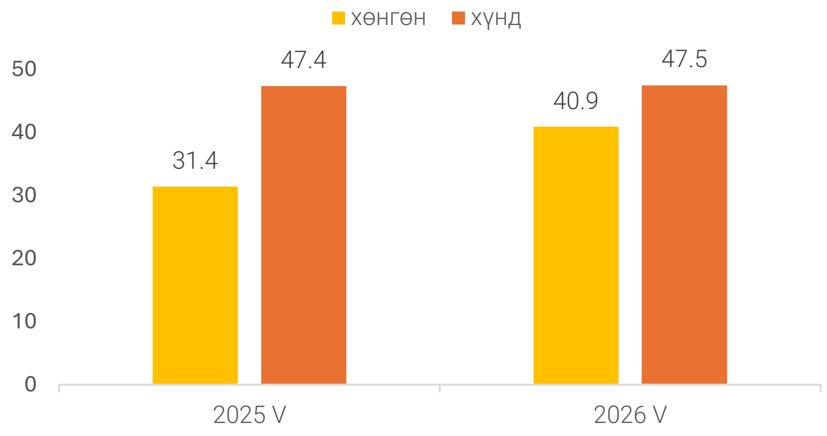

2026 оны эхний 5 сард нийт бүртгэгдсэн 2415 гэмт хэргийн 2274 хэрэгт хэрэг бүртгэл нээсэн. Үүнээс 1079 (47.4%) хэргийг илрүүлэн яллагдагч татсан байна. Нийт илрүүлсэн гэмт хэргээс хөнгөн гэмт хэргийн илрүүлэлт 40.9%, хүнд гэмт хэргийн илрүүлэлт 47.5% байна.

ХҮСНЭГТ 16. **ГЭМТ ХЭРГИЙН ИЛРҮҮЛЭЛТ, хэлтсээр, 2026 оны эхний 5 сард**

Хэлтэс	Хэрэг бүртгэл нээсэн		Илрүүлсэн хэрэг		Илрүүлэлт		Өөрчлөлт	
	2025 V	2026 V	2025 V	2026 V	2025 V	2026 V	Тоо	Хувь
	Тоо		Тоо		Хувь			
Нийт	**2 133**	**2 274**	**696**	**1 079**	**32.6**	**47.4**	**383**	**55.0**
СХДЦХ-1	1 057	827	268	364	25.4	44.0	96	35.8
СХДЦХ-2	482	786	152	346	31.5	44.0	194	2.3**
СХДЦХ-3	594	661	276	369	46.5	55.8	93	33.7

Нийт илрүүлсэн 1079 гэмт хэргийн 364 (33.7%) хэргийг цагдаагийн 1 дүгээр хэлтэс, 346 (32.1%) хэргийг цагдаагийн 2 дугаар хэлтэс, 369 (34.2%) хэргийг цагдаагийн 3 дугаар хэлтэс тус тус илрүүлсэн байна.

ЗУРАГ 9. ГЭМТ ХЭРГИЙН ХОХИРОГЧ, ХОХИРЛЫН ХЭМЖЭЭ, ангиллаар,хувиар, 2026 оны эхний 5 сард

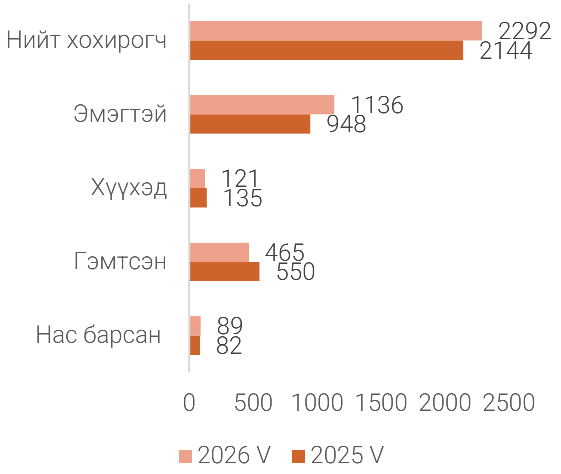

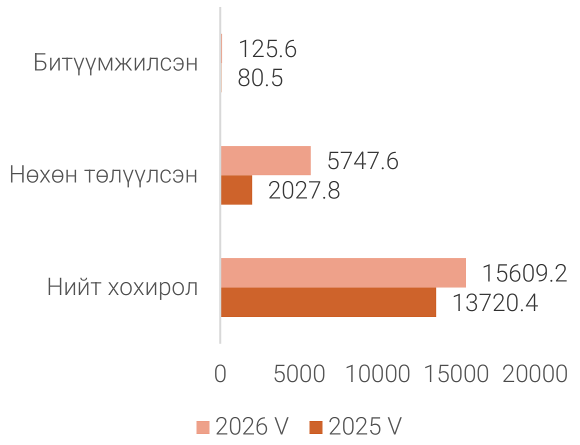

Гэмт хэргийн улмаас иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад 15609.2 сая төгрөгийн хохирол учирснаас 5747.6 (36.8%) сая төгрөгийг нөхөн төлүүлсэн байна.

2026 оны эхний 5 сард гэмт хэргийн улмаас 2292 иргэн хохирч, үүнээс 89 хүн нас барж, 465 хүн гэмтсэн байна.

2026 оны эхний 5 сард хохирсон хүний тоог өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал, хохирсон хүн 122 (5.7%), нас барсан хүн 7 (8.5%) хүнээр тус тус өссөн, гэмтсэн хүн 85(15.4%) хүнээр буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 17. ЗӨРЧЛИЙН МЭДЭЭ, хэлтсээр, 2026 оны эхний 5 сард

Хэлтэс	Нийт зөрчил				Нийт зөрчилд эзлэх хувь	Шийдвэрлэлт				Нийт зөрчил шийдвэрлэлтийн хувь
	2025 V	2026 V	Өөрчлөлт			2025 V	2026 V	Өөрчлөлт		
	Тоо		Тоо	Хувь		Тоо		Тоо	Хувь	
Нийт зөрчил	23 189	15 192	-7 997	-34.5	100.0	22 532	14 812	-7 720	-34.3	97.5
СХДЦХ-1	9 602	5 767	-3 835	-39.9	38.0	9 243	5 561	-3 682	-39.8	96.4
СХДЦХ-2	5 336	5 032	-304	-5.7	33.1	5 175	4 948	-227	-4.4	98.3
СХДЦХ-3	8 251	4 393	-3 858	-46.8	28.9	8 114	4 303	-3 811	-47.0	98.0

Дүүргийн хэмжээнд 2026 оны эхний 5 сард нийт 15192 зөрчил бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 7997 (34.5%) зөрчлөөр буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.

Зөрчил гаргасан 13905 иргэн, 70 хуулийн этгээдийг 4555.5 сая төгрөгөөр торгож, 836 хүнд баривчлах шийтгэл оногдуулсан байна.

Нийт бүртгэгдсэн зөрчлийн 5767 (38.0%) нь цагдаагийн I хэлтэст, 5032 (33.1%) нь цагдаагийн II хэлтэст, 4393 (28.9%) нь цагдаагийн III хэлтэст тус тус бүртгэгдсэн байна.

Нийт зөрчлийн 14812 (97.5%)-ийг шийдвэрлэсэн байна.

ХҮСНЭГТ 18. **БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, хороогоор, 2026 оны эхний 5 сард**

Хороо	2025 V	2026 V	Өөрчлөлт		Нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь
	Тоо		Тоо	Хувь	
Дүүргийн дүн	2 248	2 415	167	7.4	100
1	51	36	-15	-29.4	1.5
2	53	30	-23	-43.4	1.2
3	33	28	-5	-15.2	1.2
4	59	42	-17	-28.8	1.7
5	23	32	9	39.1	1.3
6	44	73	29	65.9	3.0
7	61	77	16	26.2	3.2
8	49	31	-18	-36.7	1.3
9	34	178	144	5.2**	7.4
10	28	58	30	2.1**	2.4
11	45	57	12	26.7	2.4
12	109	77	-32	-29.4	3.2
13	61	59	-2	-3.3	2.4
14	49	59	10	20.4	2.4
15	54	31	-23	-42.6	1.3
16	61	69	8	13.1	2.9
17	45	47	2	4.4	1.9
18	70	66	-4	-5.7	2.7
19	110	108	-2	-1.8	4.5
20	113	85	-28	-24.8	3.5
21	56	52	-4	-7.1	2.2
22	52	44	-8	-15.4	1.8
23	35	57	22	62.9	2.4
24	45	71	26	57.8	2.9
25	48	43	-5	-10.4	1.8
26	39	38	-1	-2.6	1.6
27	101	65	-36	-35.6	2.7
28	26	42	16	61.5	1.7
29	118	181	63	53.4	7.5
30	19	30	11	57.9	1.2
31	25	32	7	28.0	1.3
32	91	93	2	2.2	3.9
33	103	52	-51	-49.5	2.2
34	71	47	-24	-33.8	1.9
35	17	15	-2	-11.8	0.6
36	45	45	-	-	1.9
37	58	83	25	43.1	3.4
38	35	36	1	2.9	1.5
39	17	7	-10	-59.8	0.3
40	33	44	11	33.3	1.8
41	30	39	9	30.0	1.6
42	16	32	16	2**	1.3
43	16	24	8	50.0	1.0

2026 оны эхний 5 сард дүүргийн 43 хорооноос 39 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт 7 (0.3%) гэмт хэрэг гарсан нь хамгийн бага, 9 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт 178 (7.4%) гэмт хэрэг гарсан нь хамгийн их байна.

ЗУРАГ 10. БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ, 2026 оны эхний 5 сард

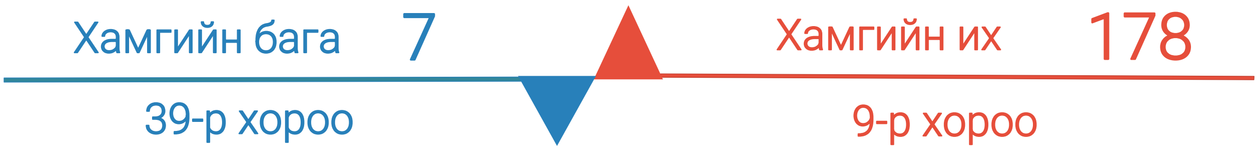

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

<u>Гэмт хэрэг:</u>
Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

<u>16 түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг:</u>
Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000- аар үржүүлж тооцно.

<u>Хохирогч:</u>
Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

<u>Гэмт хэргийн хохирол:</u>
Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохиролд тооцно.

<u>Эх үүсвэр:</u>
Сонгинохайрхан дүүргийн цагдаагийн хэлтэс

<u>Яллагдагч:</u>
Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 11.0 хувиар өслөө.

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2026 оны 5 дугаар сард нийслэлийн хэмжээнд өмнөх оны мөн үеэс 11.0 хувиар, өмнөх сараас 0.9 хувиар өссөн байна.

ЗУРАГ 11. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

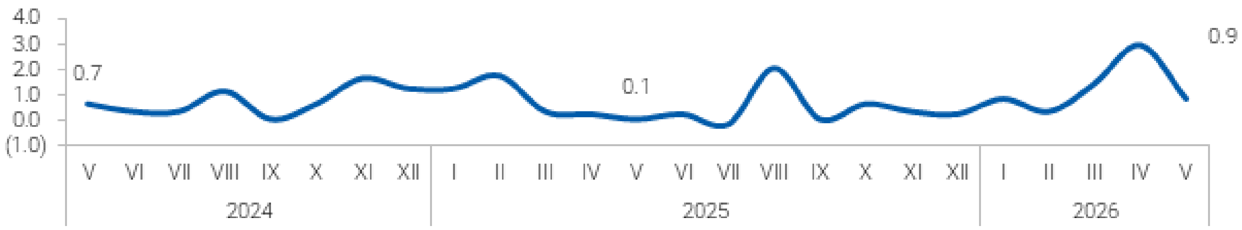

Хэрэглээний үнийн индекс 2026 оны 5 дугаар сарыг өмнөх оны мөн үеэс 11.0 хувиар өсөхөд Хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа бүлгийн үнэ 24.1 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи мансууруулах бодис бүлгийн үнэ 12.8 хувь, хувцас бөс бараа гутал бүлгийн үнэ 6.3 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа бүлгийн үнэ 10.3 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 8.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа үйлчилгээний үнэ 6.2 хувь, боловсролын үйлчилгээний үнэ 13.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ бүлгийн үнэ 9.4 хувь, даатал санхүүгийн үйлчилгээний үнэ 23.6 хувь, бусад бараа үйлчилгээний үнэ 10.7 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 19. БАРААНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, төгрөг, жил бүрийн эхний 5 сард

Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж	2024 V	2025 V	2026 V
Талх “Атар”, “Талх чихэр” ХК	ширхэг	2 418	2 541	2 799
Хонины мах, ястай	кг	12 530	14 884	22 580
Үхрийн мах, ястай	кг	15 439	17 784	28 150
Гурил, дээд зэрэг, “Улаанбаатар” ХК савласан	кг	2 969	3 115	3 840

Бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжих нэгж	2024 V	2025 V	2026 V
Гурил, 1-р зэрэг, “Улаанбаатар” ХК савласан	кг	2 436	2 589	2 798
Гурил, 2-р зэрэг, “Улаанбаатар” ХК савласан	кг	1 715	1 838	2 140
Элсэн чихэр	кг	3 570	3 757	3 747
Төмс, монгол	кг	1 897	1 223	2 824
Байцаа, монгол	кг	1 826	2 591	3 475
Лууван, монгол	кг	2 401	2 413	2 748
Манжин, монгол	кг	2 141	2 930	4 916
Сонгино, хятад	кг	3 077	3 398	3 272
Цагаан будаа	кг	3 542	3 576	3 980
Алим, Польш	кг	7 033	6 725	8 368
Банана, импорт	кг	7 507	6 896	7 872
Сүү, ууттай, "Электра" 500 гр, 1 уут, Монгол	грамм	2 249	2 259	2 370
Өндөг, "Түмэн шувуут, Баян", 1 ш, энгийн, Монгол	ширхэг	647	613	624

ЗУРАГ 12. НЭГ ШИРХЭГ ТАЛХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 5 дугээр сард

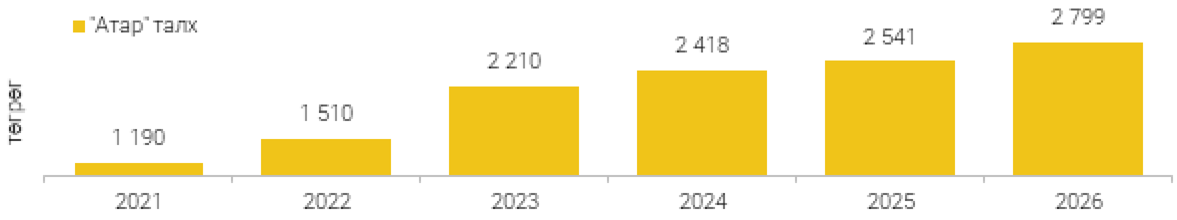

ЗУРАГ 13. НЭГ КИЛОГРАММ САВЛАСАН ГУРИЛЫН ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 5 дугээр сард

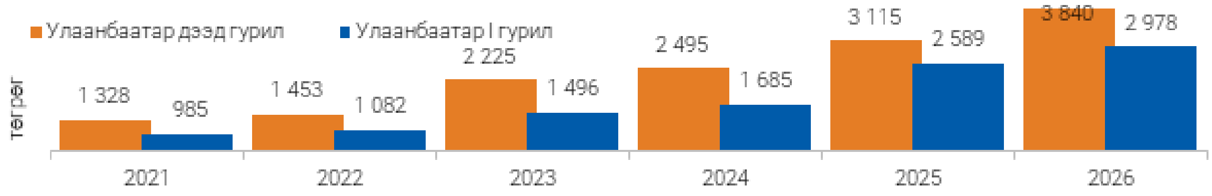

ЗУРАГ 14. НЭГ ЛИТР ТАРАГ, СҮҮНИЙ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 5 дугээр сард

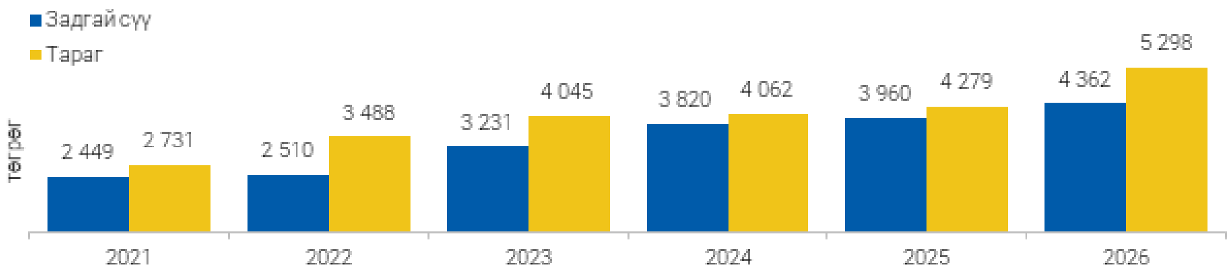

ЗУРАГ 15. **НЭГ КИЛОГРАММ ХҮНСНИЙ НОГООНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 5 дугээр сард**

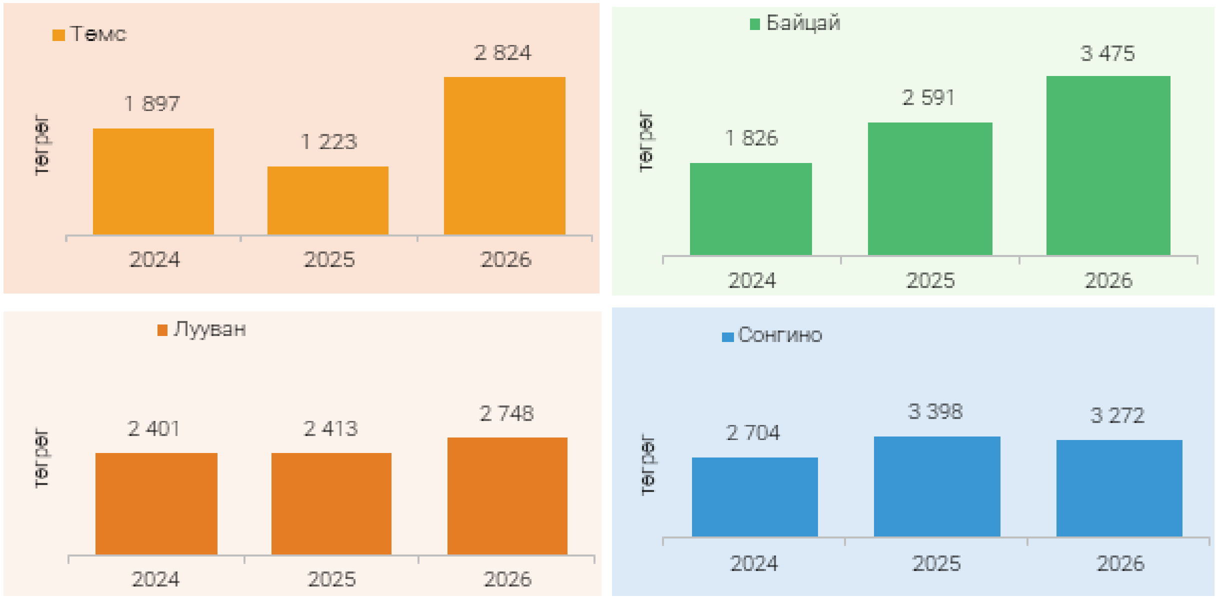

ХҮСНЭГТ 20. **НЭГ КИЛОГРАММ МАХНЫ ЖИЖИГЛЭН ХУДАЛДАХ ДОЛОО ХОНОГИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар**

Үхрийн ястай мах												
Он	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII
төгрөг												
2021	11 614	12 606	12 666	13 853	13 956	14 768	14 793	13 700	13 420	13 277	13 342	13 493
2022	14 059	13 999	14 255	14532	15 144	15 387	15 119	14 236	13 730	13 562	13 226	13 395
2023	13 610	14 416	15 072	16 747	18 476	20 100	19 040	16 436	16 277	15 688	15 542	15 842
2024	16 436	17 149	17 624	18 126	19 531	18 895	18 533	17 735	18 137	17 864	17 783	18 261
2025	19 073	19 637	19 932	20 064	20 280	21 285	19 495	19 200	19 200	19 325	19 075	20 495
2026	22 545	23 545	24 295	25 900	28 150							
Хонины ястай мах												
Он	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
төгрөг												
2021	9 034	10 459	10 692	12 318	12 389	12 696	12 440	11 380	10 974	11 006	10 773	10 846
2022	11 530	11 939	12 585	12 620	12 705	12 803	12 358	11 526	11 022	10 238	9 806	9 918

2023	10 545	11 721	12 820	14 062	15 369	16 597	15 288	13 237	12 702	12 006	11 834	12 078
2024	12 923	13 776	13 917	14 628	16 054	16 355	15 294	14 745	14 510	14 245	14 088	14 697
2025	15 560	16 495	17 177	17 458	17 270	17 088	14 495	15 000	14 525	14 525	14 870	15 450
2026	18 125	18 250	18 375	21 500	22 850							

2026 оны 5 дугээр сард хүнсний зах, супермаркет, бөөний төвүүдэд жижиглэн худалдаалагдаж буй үхрийн ястай махны үнэ өмнөх сартай харьцуулахад 8.7 хувиар, хонины ястай махны үнэ 6.3 хувиар тус тус өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 21. ТҮЛШНИЙ ҮНЭ, байршлаар

Байршил	2024.V.27			2025.V.26			2026.V.25		
	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайж-руулсан түлш 25 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Байршил	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Хагас коксон шахмал түлш 25 кг
	Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод	
	төгрөг								
Хүчит шонхор зах	7 500	7 000	3 750	7 500	7 000	3 750	8 500	8 500	5 000
Сүхбаатар	7 500	7 000	3 750	7 500	7 000	3 750	9 000	9 000	5 000
Цайз зах	8 500	7 500	3 750	8 000	8 000	3 750	8 000	8 000	5 000
Хангай зах	7 000	7 000	3 750	7 000	7 000	3 750	8 000	8 000	5 000
Дундаж үнэ	**7 625**	**7 125**	**3 750**	**7 500**	**7 250**	**3 750**	**8 365**	**8 365**	**5 000**

ХҮСНЭГТ 22. ШАТХУУНЫ ҮНЭ, төрлөөр

ШТС	2025.V.26					2026.V.25				
	Аи 95	Аи 92 евро	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 92 евро	Аи 92	Дизель түлш	Газ
	төгрөг									
Тэс	-	-	2 390	3 140	-	-	2 960	2 590	4 340	-
Петровис	3 510	-	2 390	3 140	-	4 110	2 690	2 590	4 340	-
Сод монгол	3 510	-	2 390	3 140	-	4 010	2 790	2 590	4 340	-
Шунхлай	3 510	-	2 390	3 140	-	4 010	2 690	2 590	4 320	-
Юнигаз	-	-	-	-	1 950	-	-	-	-	2 150
Дундаж үнэ	**3 510**	**-**	**2 390**	**3 140**	**1 950**	**4 043**	**2 780**	**2 590**	**4 335**	**2 150**

Ойлголт, тодорхойлолт:

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

Хэрэглээний үнийн индекс (ХҮИ): Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа,

үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

$$I_{ct}^{L} = \sum \left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}}\right)\left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}}\right)\cdots\left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}}\right)\left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}}\right)\frac{P_{i0}Q_{i0}}{\sum P_{i0}Q_{i0}}$$

<u>Тооцох аргачлал:</u> ХҮИ-ийг хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглан, хувиргасан үнийн Ласпейресийн индексийн томьёогоор тооцно. Үүнд: ХҮИ-ийн сагсны төлөөлөх чадварыг нэмэгдүүлэх, үнэн зөв байдлыг хангах үүднээс хэрэглээний сагс, жинг 5 жилд нэг удаа шинэчилдэг.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний сагсыг Улаанбаатар хотод 344 бараа, үйлчилгээ (аймагт 238 бараа, үйлчилгээ)-ээр бүрдүүлж, Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны 2015 оны үр дүнгээр жинг тооцон, 2015 оны шинэчилсэн суурьтайгаар 2017 оны 4 дүгээр сараас эхлэн тархааж байна. ХҮИ-ийг тооцохдоо бараа, үйлчилгээний геометр дундаж үнийг ашигласан.

I_{ct}^{L} – t тайлант үеийн Ласдейресийн үнийн индекс

t – Тайлант үе

0 – суурь үе

p_{t}^{i} – i барааны тайлант үеийн үнэ

p_{0}^{i} – i барааны тайлант үеийн үнэ

q_{0}^{i} – i барааны тайлант үеийн үнэ

ЦАГ УУР, АГААРЫН ЧАНАР, АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2026 оны 5 дугаар сард 11.6 ^{0}C байв.

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2026 оны 5 дугаар сард 11.6 ^{0}C байгаа нь өмнөх оны мөн үеийн дундажтай харьцуулбал 6.1 ^{0}C-аар хүйтэн байв. Энэ сарын хур тунадасны нийлбэр 17.8 миллиметр, салхины үнэмлэхүй их хурд 18 метр секунд хүрсэн байна.

ХҮСНЭГТ 24. АГААРЫН БОХИРДОЛТ, 5 дугаар сард

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий, мг/м^3	SO_2	0.050	427	0.041	-	0.009
Азотын давхар исэл, мг/м^3	NO_2	0.050	460	0.067	9	0.022
Тоосжилт, мг/м^3	PM_{10}	0.100	465	0.249	59	0.062
	$PM_{2.5}$	0.050	531	0.063	7	0.013
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, мг/м^3	CO	10.000	414	2.132	-	0.390
Озон, мг/м^3	O_3	0.100	815	0.132	59	0.050

Улаанбаатар хотын агаарын чанарыг гэр хороолол, автозам, орон сууцны хороолол, үйлдвэрийн бүс орчмын 19 цэгт агаар бохирдуулах бодис болох хүхэрлэг хий (SO2), азотын давхар исэл (NO2), PM2.5, PM10 тоосонцор, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл (CO), озон (O3) болон цаг уурын үзүүлэлтүүдийг тасралтгүй хэмжилтийн автомат анализатороор тодорхойлж байна. Улаанбаатар хотын агаар бохирдуулах бодисын 2026 оны 5 дугаар сарын дундаж агууламжийг өмнөх оны мөн үеийн сарын дундаж агууламжтай харьцуулахад PM2.5 тоосонцор 0.001 мг/м3-ээр буюу 7.1%-иар, PM10 тоосонцор 0.008 мг/м3-ээр буюу 11.4%-иар, хүүхэрлэг хий (SO2) нь 0.004 мг/м3-ээр буюу 30.8%-иар, азотын давхар исэл (NO2) нь 0.003 мг/м3-ээр буюу 12.0%-иар тус тус бага байна.

ЗУРАГ 17. УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ ХҮХЭРЛЭГ ХИЙН АГУУЛАМЖ, 14 станцын дундаж

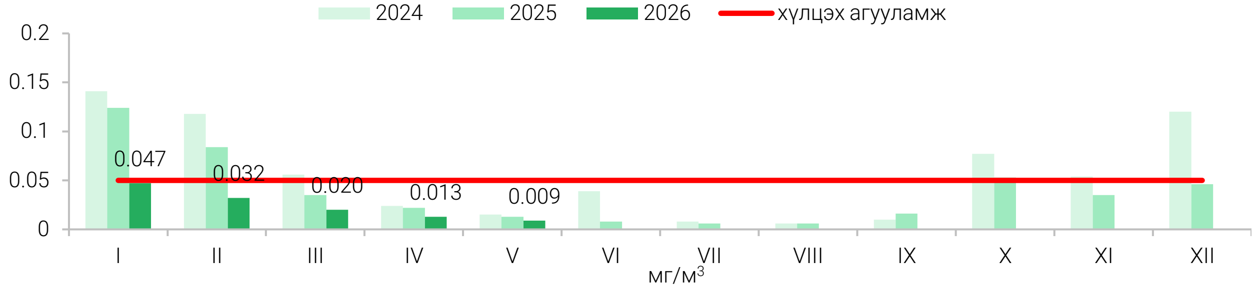

ЗУРАГ 18. **УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ АЗОТЫН ДАВХАР ИСЛИЙН АГУУЛАМЖ, 16 станцын дундаж**

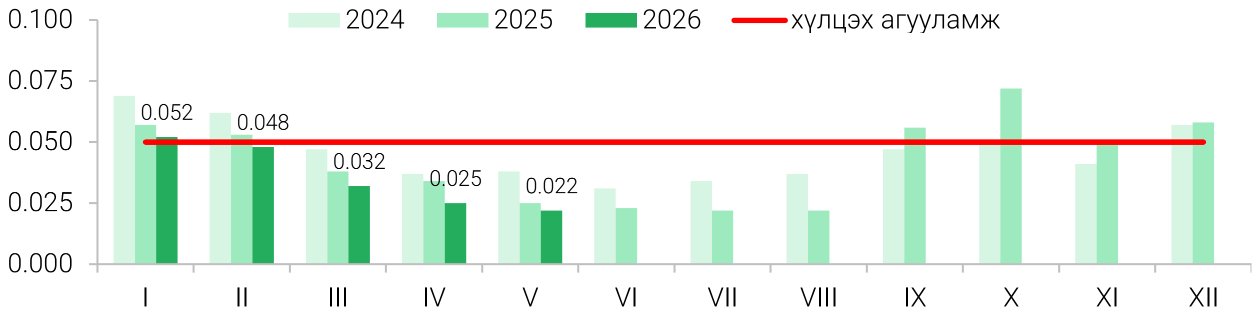

ЗУРАГ 19. **УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ 10 МИКРОНООС БАГА ХЭМЖЭЭТЭЙ ТООСНЫ АГУУЛАМЖ, 16 станцын дундаж**

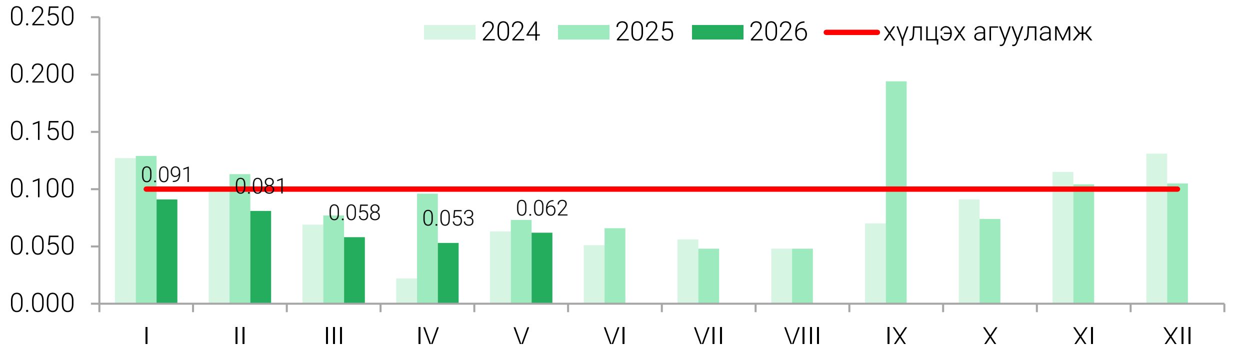

ХҮСНЭГТ 20. **УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАХ БОДИСЫН АГУУЛАМЖ АГААРЫН ЧАНАРЫН СТАНДАРТ ХҮЛЦЭХ АГУУЛАМЖААС ДАВСАН ТОХИОЛДЛЫН ТОО, станц, 2026 оны 5 дугаар сард**

Станцын байршил	Хүхэрлэг хий (SO_2)	Азотын давхар исэл (NO_2)	Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл (CO)	Тоосонцор (PM_{10})	Тоосонцор ($PM_{2.5}$)	Озон (O3)
Нийт	-	9	-	59	7	59
Мишээл экспо	-	-	-	5	-	1
Баруун 4 зам	-	8	-	2	-	-
Тахилт	-	-	-	-	-	-
13-р хороолол	-	1	-	-	-	-
Зуун айл	-	-	-	4	-	-
Цахилгаан станц	-	-	-		6	
Ургах наран хороолол	-	-	-	5	-	-
Хайлааст	-	-	-	2	-	-
Таван буудал	-	-	-	18	-	-
Богд хааны ордон музей	-	-	-	1	-	-
Шархад	-	-	-	2	-	-
Налайх	-	-	-	5	-	-
Ярмаг	-	-	-	11	-	18

Станцын байршил	Хүхэрлэг хий (SO_2)	Азотын давхар исэл (NO_2)	Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл (CO)	Тоосонцор (PM_{10})	Тоосонцор ($PM_{2.5}$)	Озон (O3)
Нисэх	-	-	-	1	-	17
Толгойт	-	-	-	-	-	19
Зурагт	-	-	-	-	-	-
Амгалан	-	-	-	1	-	4
Дамбадаржаа	-	-	-	2	-	-
Баянхошуу	-	-	-	-	1	-

ХҮСНЭГТ 21. УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАХ БОДИСЫН ХОНОГИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, мг/м^3 2026 оны 5 дугаар сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	Тахилт	13-р хороолол	Зуун айл	Цахилгаан станц	Урган наран хороолол	Хайлааст	Таван буудал
Хүхэрлэг хий SO_2	Дундаж	0.010	0.012	0.005	0.005	0.007	0.005	0.011	0.007	-
	Хамгийн их	0.041	0.022	0.011	0.016	0.013	0.015	0.027	0.013	-
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	30	31	31	31	31	31	31	31	-
Азотын давхар исэл NO_2	Дундаж	0.004	0.045	0.037	0.034	0.006	0.012	0.024	0.017	-
	Хамгийн их	0.008	0.063	0.050	0.067	0.011	0.035	0.033	0.023	-
	ХХХ*-с давсан %	-	26	-	3	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	27	31	31	31	31	31	31	31	-
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.673	0.486	-	0.353	0.373	0.212	0.366	0.407	-
	Хамгийн их	2.132	0.704	-	0.651	0.605	0.429	1.405	0.825	-
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	19	31	-	31	31	31	27	31	-
Тоос PM_{10}	Дундаж	0.071	0.057	-	0.047	0.074	-	0.075	0.068	0.126
	Хамгийн их	0.192	0.120	-	0.092	0.153	-	0.174	0.146	0.246
	ХХХ*-с давсан %	16	6	-	-	15	-	16	10	72
	Хэмжилтийн тоо	31	31	-	31	26	-	31	20	25
Тоос $PM_{2.5}$	Дундаж	0.013	0.010	0.019	0.015	0.009	0.032	0.013	0.004	-
	Хамгийн их	0.029	0.018	0.019	0.026	0.020	0.063	0.024	0.014	-
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	29	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	29	31	31	31	31	21	31	20	-
Озон O3**	Дундаж	0.054	-	-	0.026	0.014	-	-	-	-
	Хамгийн их	0.106	-	-	0.042	0.025	-	-	-	-
	ХХХ*-с давсан %	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	90	-	-	93	80	-	-	-	-

үргэлжлэл

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Богд хааны ордон музей	Шар хад	Нала йх	Яармаг	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Дамба даржаа	Амга -лан	Баян-хошуу
Хүхэрлэг хий SO_2	Дундаж	0.014	0.005	0.007	0.017	-	0.010	-	-	-	0.010
	Хамгийн их	0.036	0.009	0.039	0.029	-	0.020	-	-	-	0.021
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-		-	-
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31	31	-	30	-	-	-	30

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Богд хааны ордон музей	Шар хад	Нала йх	Яар-маг	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Дамба даржаа	Амга -лан	Баян-хошуу
Азотын давхар исэл NO_2	Дундаж	0.024	0.024	0.021	0.024	-	0.017	0.024	0.022	-	-
	Хамгийн их	0.043	0.031	0.030	0.039	-	0.028	0.037	0.032	-	-
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31	31	-	30	31	31	-	-
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.273	0.332	0.327	0.388	0.306	0.469	0.488	-	-	-
	Хамгийн их	0.409	0.871	0.591	1.000	0.630	1.350	1.292	-	-	-
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31	31	28	30	31	-	-	-
Тоос PM_{10}	Дундаж	0.043	0.049	0.066	0.099	0.049	0.039	0.019	0.047	0.065	-
	Хамгийн их	0.110	0.126	0.137	0.249	0.125	0.099	0.039	0.131	0.141	-
	ХХХ*-с давсан %	3	6	16	35	3	-	-	3	8	-
	Хэмжилтийн тоо	30	31	31	31	31	30	31	31	24	-
Тоос $PM_{2.5}$	Дундаж	0.014	0.006	0.004	0.016	0.011	0.011	0.009	0.009	0.014	0.019
	Хамгийн их	0.021	0.035	0.012	0.037	0.021	0.022	0.019	0.021	0.030	0.048
	ХХХ*-с давсан %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
	Хэмжилтийн тоо	31	31	31	31	31	30	31	31	28	31
Озон O3**	Дундаж	-	0.007	-	0.074	0.079	0.082	0.040	0.074	-	-
	Хамгийн их		0.010	0	0.123	0.132	0.127	0.043	0.110		
	ХХХ*-с давсан %				19	19	21		4		
	Хэмжилтийн тоо		93		93	93	89	91	93		

Туул голын усны бохирдол:

Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лабораторийн 2026 оны 5 дугаар сарын 15-ны өдөр хийсэн хэмжилтээр Туул голын усны найрлага Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд Амоны азот 13.3 дахин, биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч 2.9 дахин, нитритийн нэгдэл 8.3 дахин, эрдэс фосфор 2.6 дахин хүлцэх хэмжээнээс давж Туул голын ус бохирдолтой хэвээр байна.

ХҮСНЭГТ 22. НИЙСЛЭЛИЙН ГАДАРГЫН УСНЫ НАЙРЛАГА, 5 дугаар сард

Үзүүлэлт		Стандарт хэмжээ	“Туул-Налайх” харуул цэг		“Туул-Сонгино доод” харуул цэг	
			Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт
Хүчилтөрөгч	O_2	≥6	10.45	1.7 дахин	8.89	1.5 дахин
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	$БХХ_5$	≤3	3.5	Хэвийн	8.7	2.9 дахин
Нитритийн нэгдэл	NO_2	≤0.02	0.002	Хэвийн	0.165	8.3 дахин
Амоны азот	NH_4	≤0.5	0.19	Хэвийн	2.52	13.3 дахин
Эрдэс фосфор	P	≤0.1	0.004	Хэвийн	0.263	2.6 дахин

Байгаль орчны зөрчил:

Нийслэлийн хэмжээнд 2026 оны эхний 5 сард байгаль орчныг хамгаалах хууль, тогтоомжийг зөрчсөн 378 зөрчлийг илрүүлсэн байна. Илрүүлсэн нийт зөрчлийн 46.3 хувийг ан амьтны зөрчил, 37.3 хувийг ургамал, хөрсний бохирдол, 5.8 хувийг ойн зөрчил, 4.2 хувийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний зөрчил, 0.8 хувийг усны зөрчил, 1.8 хувийг агаар, химийн бодисын зөрчил, 2.1 хувийг газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхайн зөрчил, 1.6 хувийг бусад зөрчил эзэлж байна. Илрүүлсэн нийт зөрчилд 134.3 сая төгрөгийн торгууль ногдуулж, 234.5 сая төгрөгийн нөхөн төлбөр ногдуулсан байна.

ХҮСНЭГТ 23. **БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЗӨРЧИЛ**

Илрүүлсэн зөрчил, төрлөөр	2026 I-V		
	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (мян төгрөг)
НИЙТ	**378**	**378**	**134 340.0**
Ой	22	22	4 500.0
Ан, амьтан	175	175	52 850.0
Газрын	-	-	-
Ус	3	3	1 500.0
Ургамал, хөрсний бохирдол	141	141	48 110.0
Агаар, химийн хорт бодис	7	7	5 000.0
Газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхай	8	8	8 250.0
Геодези зураг зүй, кадастр			
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ	16	16	12 600.0
Бусад	6	6	1 530.0

Аюулт үзэгдэл, осол:

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 2026 оны эхний 5 сард 96 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 21.9 хувиар өссөн байна.

Гамшгийн улмаас 20 хүн амь насаа алдаж, 148 хүнийг аварч, гамшгийн уршгийг арилгах ажилд нийт 2 075.8 сая төгрөг зарцуулжээ.

2026 оны эхний 5 дугаар сарын байдлаар 1111 гал түймэр гарч өмнөх оны мөн үеэс 16.7 хувиар буурсан байна. Гал түймрийн улмаас 20 хүн түлэгдэж гэмтэн, 11 хүн эндсэн байна. Худал дуудлага 36 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 41.7 хувиар өссөн байна. Гал түймрийн аюулаас 1036 хүн, 252 байшин барилга, 705.8 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварчээ.

Гал түймэр гарсан шалтгаанаар нь ангилбал санамсаргүй байдлаас 766 (68.9%), цахилгаанаас 273 (24.6%), санаатай үйлдлээр 12 (1.1%), бусад шалтгаанаар 48 (4.3%), шалтгаан тодорхойгүй 12 (1.1%) гал түймэр гарчээ.

ХҮСНЭГТ 24. ГАЛ ТҮЙМРИЙН ТОО, дүүргээр, жил бүрийн эхний 5 сард

Дүүрэг	2024 I-V	2025 I-V	2026 I-V	2026 I-V / 2025 I-V Хувь
НИЙТ	749	1 297	1 111	-14.3
Багануур	15	57	31	0.5
Багахангай	3	8	3	0.4
Баянгол	69	111	107	-3.6
Баянзүрх	196	283	264	-6.7
Налайх	35	59	43	-27.1
Сонгинохайрхан	179	332	264	-20.5
Сүхбаатар	83	140	137	-2.1
Хан-Уул	90	184	138	-25.0
Чингэлтэй	79	123	124	0.8

Гал түймэрт 406 гэр, орон сууц, 34 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 59 машин техник, 346 малын хашаа саравч, бусад төрлийн 256 объект өртжээ. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 746, төрийн өмчийн 292, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 72 объект өртөж, нийт 1974.0 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна. Нийслэлийн Онцгой байдлын газраас 2026 оны эхний 5 сард 213 барилгын зураг төсөл, ашиглалтад хүлээн авч буй 252 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 2659 айл өрх, 2760 объектод үзлэг шалгалт хийж, 9517 галын зөрчил илрүүлж, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд 855 заавал биелүүлэх албан шаардлага, 1084 мэдэгдэл хүргүүлж, 130.9 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

<u>Ойлголт, тодорхойлолт</u>

<u>Агаарын бохирдол</u>: Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

<u>Аюулт үзэгдэл</u>: Хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг ойлгоно.

<u>Гамшиг</u>: Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал, амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг ойлгоно.

<u>Зөвшөөрөгдөх түвшин</u>: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь физикийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх түвшинг ойлгоно.

<u>Хүлцэх агууламж:</u> Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн

бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

БҮЛЭГ

ТАНИЛЦУУЛГЫГ БЭЛТГЭСЭН:

	Эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлт	
I	Эрүүл мэнд	О.Үүрийнцолмон
II	Төсөв	Б.Зүмбэрэл
III	Нийгмийн даатгал	Б.Зүмбэрэл
IV	Нийгмийн халамж	З.Эрдэнэчимэг
V	Гэмт хэрэг	З.Эрдэнэчимэг
VI	Хэрэглээний үнэ	О.Үүрийнцолмон
	Цаг уур, агаарын чанар, аюулт үзэгдэл	

СОНГИНОХАЙРХАН ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ХОЛБОО БАРИХ:
Утас: 70171660, 70171322
E-mail: Songinokhairkhan@nso.mn